

**ПОЛТАВСЬКИЙ РЕГІОНАЛЬНИЙ ЦЕНТР
ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

**ЗАГАЛЬНА КОРОТКОСТРОКОВА
ПРОГРАМА ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ**

«Забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю»

Шифр програми: ЗК/2022/26

Рік запровадження програми: 2022

Програму затверджено: наказ Полтавського регіонального центру підвищення кваліфікації від 28 березня 2022 року № 23

Програму погоджено: наказ НАДС від _____ року № _____

ПРОФІЛЬ ПРОГРАМИ

1. Загальна інформація	
Назва програми	Забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю
Шифр програми	ЗК/2022/26
Тип програми за змістом	загальна
Форма навчання	дистанційна
Цільова група	державні службовці категорії «Б», «В», посадові особи місцевого самоврядування
Передумови навчання за програмою	-
Замовник освітніх послуг у сфері професійного навчання за спеціальною програмою	Полтавська обласна державна адміністрація Полтавська обласна рада Міські, сільські, селищні ради
Партнер (партнери) програми	-
Обсяг програми	1 кредит ЄКТС
Тривалість програми	7 днів
Мова (и) викладання	українська
Напрямок (и) підвищення кваліфікації, який (які) охоплює програма	забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю; вивчення положень Конвенції про права осіб з інвалідністю, національного законодавства щодо забезпечення прав осіб з інвалідністю
Перелік професійних компетентностей, на підвищення рівня яких спрямована програма	знання законодавства; професійні знання прийняття ефективних рішень комунікація та взаємодія
Укладач (і) програми	Жалій Тамара Віталіївна, начальник юридичної служби Полтавського національного педагогічного університету імені В.Г. Короленка, доцент, кандидат історичних наук, tamara_nagorna@ukr.net
2. Загальна мета	
забезпечити поглиблення та оновлення теоретичних знань, розвиток практичних умінь і навичок публічних службовців щодо забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю в Україні	
3. Очікувані результати навчання	
За результатами навчання слухачі повинні демонструвати:	
знання	положень «Конвенції про права осіб з інвалідністю», актів національного законодавства, принципів державної політики щодо забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю; державних гарантій щодо забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю в Україні; класифікації прав та інтересів осіб з інвалідністю в Україні; механізм їхнього захисту; особливостей надання адміністративних, соціальних та інших видів послуг для осіб з інвалідністю в

	Україні, заходів моніторингу
уміння	використовувати інструменти упровадження та контролю реалізації та дотримання державні гарантії щодо забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю в Україні
навички	застосування знань щодо забезпечення прав і свобод осіб з інвалідністю в Україні в професійній діяльності
4. Викладання та навчання (методи навчання, форми проведення навчальних занять)	
лекція з використанням інтерактивних презентацій, практичні заняття, тренінги	
5. Ресурсне забезпечення дистанційного навчання	
Назва вебплатформи, вебсайту, електронної системи навчання, через які здійснюватиметься дистанційне навчання із зазначенням посилання (вебадреси)	сервіс для організації онлайн-конференції та відеозв'язку ZOOM Moodle: https://cppkpl.tk/moodle
Назва дистанційного етапу модуля	відповідно до структури програми
6. Оцінювання і форми поточного, підсумкового контролю	
Критерії оцінювання та їх питома вага у підсумковій оцінці (%)	відвідування занять – 80 % підсумковий контроль – 20 % документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.
Форма підсумкового контролю	комп'ютерне тестування

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ

Назва теми	Кількість годин				
	Загальна кількість годин/кредитів ЄКТС	у тому числі:			
		аудиторні заняття	дистанційні заняття	навчальні візити	самостійна робота слухачів
1	2	3	4	5	6
Тема 1. Поняття про інвалідність, моделі інвалідності в Україні та світі. Інклюзія в сучасній Україні	4		4		
Тема 2. Міжнародні та національні нормативно-правові акти в сфері забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю в Україні	4		3		1
Тема 3. Психолого-педагогічна взаємодія з особами з інвалідністю в Україні. Етика ставлення до людей з інвалідністю	4		3		1
Тема 4. Класифікація прав та свобод осіб з інвалідністю в Україні	4		3		1

Тема 5. Розумне пристосування, доступність та універсальний дизайн для осіб з інвалідністю в Україні та маломобільних груп населення	4		4		
Тема 6. Міжнародні стандарти захисту прав людей з інвалідністю: світовий та вітчизняний досвід	4		3		1
Тема 7. Національний механізм та сучасна судова практика захисту прав людей з інвалідністю в Україні	4		3		1
Підсумковий контроль	2		1		1
РАЗОМ:	30		24		6

ЗМІСТ ПРОГРАМИ

Тема 1. Поняття про інвалідність, моделі інвалідності в Україні та світі. Інклюзія в сучасній Україні.

історія розвитку моделей інвалідності;
 переваги моделей інвалідності в сучасній Україні;
 інклюзія як підхід заснований на повазі до різноманіття та прав людини;
 принцип рівності та недискримінації в публічному управлінні та адмініструванні в діяльності щодо забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю в Україні;
 міжнародна класифікація функціонування, інвалідності та здоров'я (порушення: проблеми в роботі організму або зміни в структурі тіла (параліч чи сліпота); обмеження діяльності: труднощі у виконанні діяльності (ходьба; споживання їжі); обмеження участі: проблеми залучення до будь-якої сфери життя (пов'язані з дискримінацією у працевлаштуванні чи користуванні транспортом).

Тема 2. Міжнародні та національні нормативно-правові акти в сфері забезпечення прав та інтересів осіб з інвалідністю в Україні.

положення «Конвенції про права осіб з інвалідністю», Конституції України, Законів України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні», «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні», «Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування», «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю», «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю» та інших нормативно-правових актів.

Тема 3. Психолого-педагогічна взаємодія з особами з інвалідністю в Україні. Етика ставлення до людей з інвалідністю.

основні принципи етикету в спілкуванні з людьми з інвалідністю;
 етика спілкування та допомога людині з інвалідністю;
 правила етики спілкування/належної комунікації в спілкуванні з особами з інвалідністю (з порушенням зору або незрячою людиною, з порушенням слуху або глухою людиною, з обмеженою рухливістю, з затримкою розумового розвитку);
 рекомендації щодо супроводу та взаємодії з людиною з інвалідністю;
 комунікативно-психологічні особливості взаємодії з людьми з інвалідністю.

Тема 4. Класифікація прав та свобод осіб з інвалідністю в Україні.

громадянські, культурні, економічні, політичні і соціальні права;
 рівність перед законом без дискримінації;
 право на життя, свободу і безпеку особи; право на фізичну і психічну недоторканість.

свобода від тортур; свобода від експлуатації, насильства і наруги;
свобода пересування і громадянства.

право на достатній життєвий рівень, на участь в політичному, суспільному, культурному житті;

право на свободу від дискримінації у здійсненні їх прав (право на свободу від дискримінації за ознакою інвалідності та ін.).

право на санаторно-курортне лікування, протезування, забезпечення спецавтомобілями, безплатні або за пільговими цінами ліки, пільги щодо побутового, торгового, медичного, транспортного обслуговування, працевлаштування.

Тема 5. Розумне пристосування, доступність та універсальний дизайн для осіб з інвалідністю в Україні та маломобільних груп населення.

бар'єри на шляху участі людей з інвалідністю в житті суспільства та шляхи їх подолання;

доступність як один з головних чинників забезпечення прав осіб з інвалідністю;

поняття «розумного пристосування», «доступності», «універсального дизайну»;

становлення концепції «універсального дизайну»;

законодавчі і нормативні акти з питань універсального дизайну;

соціальні переваги універсального дизайну, поняття «транспортна доступність»;

вимоги щодо доступності транспортної інфраструктури;

сучасна логістика доступних транспортних засобів, послуг та інфраструктури;

поняття «інформаційна доступність»; правове забезпечення інформаційної доступності

доступність інформаційно-комунікаційних та допоміжних технологій для людей з інвалідністю.

Тема 6. Міжнародні стандарти захисту прав людей з інвалідністю: світовий та вітчизняний досвід.

поняття міжнародно-правового механізму захисту прав людей з інвалідністю;

система захисту прав людини з інвалідністю ООН, регіональна, європейська система захисту прав осіб з інвалідністю;

основні завдання, що формують спрямованість і сутність механізму захисту прав людей з інвалідністю;

спрямованість міжнародно-правового механізму захисту прав та інтересів людей з інвалідністю;

формування міжнародної та національної політик щодо людей з інвалідністю, відповідальність за дотриманням і забезпеченням прав людей з інвалідністю (держави на внутрішньо-державному рівні, на міжнародному в межах міжнародного співробітництва);

пріоритети національних політик держав у сфері захисту прав осіб з інвалідністю;

потреба ефективної реалізації механізму захисту прав осіб з інвалідністю;

визнання та дотримання прав інвалідів як на національному, так і на міжнародному рівнях, заохочення, захист і забезпечення повного й рівного здійснення всіма інвалідами всіх прав людини й основоположних свобод, заохочення поваги гідності;

закріплення міжнародно-правового механізму захисту прав осіб з інвалідністю;

формування національних політик соціального забезпечення та захисту, алгоритм використання інструменти такого механізму.

Тема 7. Національний механізм та сучасна судова практика захисту прав людей з інвалідністю в Україні.

юрисдикційні та неюрисдикційні способи захисту прав і свобод людей з інвалідністю в Україні.

судовий спосіб захисту прав осіб з інвалідністю в Україні;

судова практика національних судів у справах щодо порушення прав і свобод людей з інвалідністю в Україні;

дотримання Україною міжнародних стандартів, забезпечення та захисту прав і свобод людей з інвалідністю, їх повної інтеграції в суспільство.

взаємодія держави та інститутів громадянського суспільства у сфері реалізації, дотримання прав та інтересів людей з інвалідністю в Україні.

загальнодержавні та місцеві ініціативи щодо забезпечення та захисту прав і свобод людей з інвалідністю в Україні: позитивні й ефективні практики.

ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Підсумковий контроль здійснюється у формі комп'ютерного тестування. Результат підсумкового контролю знань (комп'ютерного тестування) зараховується за умови 80% правильних відповідей. Документ про підвищення кваліфікації видається за умови набрання учасником професійного навчання не менше ніж 75 %, обрахованих з урахуванням питомої ваги кожного із критеріїв оцінювання.

ЛІТЕРАТУРА, ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ ОBOB'ЯЗКОВІ ДЛЯ ОПРАЦЮВАННЯ

1. Закон України «Про державну соціальну допомогу особам з інвалідністю з дитинства та дітям з інвалідністю» від 6.11.2000. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2109-14#Text>.

2. Закон України «Про державну соціальну допомогу особам, які не мають права на пенсію, та особам з інвалідністю» від 18.05.2004. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1727-15#Text>.

3. Закон України «Про основи соціальної захищеності осіб з інвалідністю в Україні» від 21.03.1991. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/875-12#Text>.

4. Закон України «Про реабілітацію осіб з інвалідністю в Україні» від 06.10.2005. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2961-15#Text>.

5. Конвенція про права осіб з інвалідністю від 13.12.2006. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_g71#Text.

6. Жалій Т. Забезпечення та захист прав осіб з інвалідністю в Україні. *Гуманітаристика: українські освітянські студії : збірник статей та матеріалів за матеріалами науково-практичної конференції «Гуманітаристика : українські освітянські студії»* (25 березня 2021 року). Полтава : ПНПУ імені В. Г. Короленка, 2021. Ч. 2. С. 12-15.

7. Інвалідність та суспільство: навчально-методичний посібник. За заг. редакцією Байди Л.Ю., Красюкової – ЕННС О.В. / Кол. авторів: Байда Л.Ю., Красюкова – Еннс О.В., Буров С.Ю., Азін В.О., Грибальський Я.В., Найда Ю.М. К., 2012. 216 с.

8. Кузнецова М. Ю. Міжнародно-правовий механізм захисту прав людей з обмеженими можливостями. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2020. №7. С. 109-112. URL: http://www.lsej.org.ua/7_2020/28.pdf.

9. Перегудова Т. Інституціональне забезпечення реалізації прав інвалідів: досвід розвинених країн та стан в Україні. URL: <https://economics.net.ua/files/archive/2015/No4/41-51.pdf>.

10. Тарасенко В.С. Щодо правового визначення "дитина-інвалід". *Захист соціальних та економічних прав людини: Міжнародні стандарти і законодавство України*. - Ч.ІІ. - К 2004. - С. 91-93.